

**«Ειδικά Θέματα Κρατικών Πολιτικών:
Διαχείριση Αλλαγής στο πεδίο των Δημοσίων Πολιτικών»**

Διδάσκων: Άρης Αλεξόπουλος
ΚΩΔ. ΜΑΘ.: ΘΚΠΠ 331

Περιγραφή Μαθήματος

Εξετάζεται το φαινόμενο της αλλαγής στο πεδίο των δημοσίων πολιτικών. Γιατί, πότε και πώς αλλάζουν οι δημόσιες πολιτικές; Γιατί και κάτω από ποιες συνθήκες κάποια ζητήματα καταφέρνουν να γίνουν θέματα προτεραιότητας προς αντιμετώπιση και κάποια όχι; Γιατί κάποιες εναλλακτικές επίλυσης των ζητημάτων προτιμούνται σε σχέση με άλλες που αγνοούνται; Ποτέ μια εναλλακτική έχει περισσότερες πιθανότητες να προκριθεί; Γιατί οι νέες πολιτικές σπάνια υλοποιούνται όπως σχεδιάστηκαν; Με ποιο τρόπο αξιολογούνται στόχοι και αποτελέσματα; Για να απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα εξετάζεται, με την βοήθεια εργαλείων από το πεδίο της ανάλυσης δημοσίων πολιτικών με ποιο τρόπο συμφέροντα, εναλλακτικές προτάσεις και θεσμικοί παράγοντες της πολιτικής διαδικασίας (πολιτικοί, διοίκηση) αλληλεπιδρούν και οδηγούν σε αλλαγές στις ασκούμενες δημόσιες πολιτικές.

Προαπαιτούμενα

Μαθήματα: Κρατικές Πολιτικές, Συγκριτική Πολιτική Ανάλυση
Επαρκής γνώση της αγγλικής γλώσσας

Εξέταση-Αξιολόγηση

- Συμμετοχή στο μάθημα, παρουσίαση, εργασία: 30%
- Προφορική εξέταση: 70%.
- Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να μελετούν σε **εβδομαδιαία βάση** το προτεινόμενο υλικό ώστε να συμμετέχουν ενεργά στη συζήτηση του κατά την διάρκεια του σεμιναρίου.

Συγγράμματα Διανουής

- Muller, Surel (2002), Η Ανάλυση των Πολιτικών του Κράτους, Αθήνα: Τυπωθήτω
- Wallis, Dollery (2005), Αποτυχία της Αγοράς, αποτυχία της Κυβέρνησης, Ηγεσία κ
Δημόσια Πολιτική, Αθήνα: Παπαζήσης
- Παράλληλα θα χορηγηθεί φάκελος σημειώσεων

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Αλεξόπουλος (2005α) «Η μεταρρύθμιση των πολιτικών του κράτους και ο ρόλος της δημόσιας διοίκησης», στο Μακρυδημήτρης κ.α. (επιμ.) *Διοικητική Θεωρία και Πράξη – Διοίκηση και Κοινωνία*, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα
- Αλεξόπουλος (2005β), «Επιστημική Κοινότητα και Συλλογική Δράση: Η περίπτωση του Ινστιτούτου Εργασίας της Γ.Σ.Ε.Ε.», ανακοίνωση στο συνέδριο *“Εργασία και Πολιτική: Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα 1974-2004”* που διοργανώθηκε από το Ίδρυμα Σάκης Καραγιώργας στο *Εργασία και Πολιτική: Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα 1974-2004*
- Αλεξόπουλος, Μαυρομούστακου (2005), «Πολιτικές Θεωρίες και Θεσμικές Παρεμβάσεις κατά της Διαφθοράς στις Προσλήψεις στο Δημόσιο Τομέα: Η Περίπτωση του Α.Σ.Ε.Π.» στο Κουτσούκης, Σκλιάς (επιμ.) *Διαφθορά και Σκάνδαλα στη Δημόσια Διοίκηση και την Πολιτική* Αθήνα: Σιδέρης
- Αλεξόπουλος, Πελαγίδης (2002), Αναπτυξιακή Εμπλοκή και Απεμπλοκή στην Ελλάδα, *Η Ελληνική Οικονομία 2002, Τάσεις – Επιλογή*, ετήσια έκδοση
- Anderson, J. (2003), *Public Policymaking*, US: Houghton Mifflin
- Κολλίντζας, Τ. (2000), *Η Αδράνεια του Status Quo*, Αθήνα: Κριτική

- Λάβδας, Κ. (2003), «Πολιτική Ανάλυση, Εκπαιδευτική Πολιτική και Ομάδες Συμφερόντων» στο Παπαδάκης Ν. (επ.), *Κράτος, Κοινωνία, Αγορά και Πολιτικές στην Εκπαίδευση* Αθήνα: Σαββάλας
- Μακρυδημήτρης, Α. (1989), *Θεωρία των Αποφάσεων*, Αθήνα : Σάκκουλας
- _____ (2004), *Προσεγγίσεις στη Θεωρία Οργανώσεων*, Αθήνα: Καστανιώτης
- Μαυρογορδάτος (2000), *Ομάδες πίεσης και δημοκρατία*, Αθήνα: Πατάκης
- Παγουλάτος, Γ. (1999), *Ιδέες, Θεσμοί και Συμφέροντα στη Δημόσια Πολιτική στο Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης* τεύχος 13, σ. 45-82
- Παπούλιας, Δ. & Τσούκας, Χ. (1998), *Κατευθύνσεις για την Μεταρρύθμιση του Κράτους*, Αθήνα: Καστανιώτης
- Hill & Hupe (2002), *Implementing Public Policy*, UK: Sage
- Howlett & Ramesh, (1995), *Studying Public Policy*, UK: Oxford Univ. Press
- Kingdon, J.W. (1995), *Agendas, Alternatives, and Public Policies*, NY: Longman
- Majone, G. (1989), *Evidence, Arguments, & Persuasion in the Policy Process*, US: Yale Un. Press
- Munger, M.C. (2000), *Analyzing Policy*, NY: W.W. Norton
- Peters B.G. (1986), *American Public Policy: Policy and Performance*, UK: Macmillan
- Rose, R. (1993), *Lesson-Drawing in Public Policy*, NJ: Chatham House Publishers
- Sabatier, P.A. (Ed.) (1999), *Theories of the Policy Process*, US: Westview Press
- Simon, March (2003), *Οργανώσεις*, Αθήνα: Κριτική [1993]
- Stiglitz, J. (1992), *Οικονομική του Δημόσιου Τομέα*, Αθήνα: Κριτική
- Σπανού, Κ. (2001), *Δημόσια Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική* στο Σπηλιωτόπουλος, Ε. κλπ (επιμ.) *Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα*, Αθήνα: Σάκκουλας
- Σωτηρόπουλος, Δ. (1996), *Γραφειοκρατία και Πολιτική Εξουσία*, Αθήνα: Σάκκουλας

**ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ:
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2007-2008**

04/10	Εισαγωγή- Η ανάλυση δημόσιων πολιτικών ως επιστημονικό πεδίο Anderson 1, Howlett & Rasmesh 1, Sabatier 3-17
11/10	Δημόσια Πολιτική: Τι είναι Δ.Π., Λειτουργικά Χαρακτηριστικά της Δ.Π., Τα Εργαλεία της, Οι Εμπλεκόμενοι Παίκτες, Κατηγορίες Δημοσίων Πολιτικών (ορισμοί, αναλυτικά εργαλεία) Muller, Surel 1, 2, 3 Anderson 1 Howlett & Rasmesh 1 Sabatier 3-17
18/10	Διαμόρφωση της Κυβερνητικής Ατζέντας: ο ρόλος της εκτελεστικής εξουσίας (οι εσωτερικοί παίκτες της διαδικασίας): πηγές δύναμης, προστιθέμενη αξία Kingdon: 2 Howlett & Rasmesh: 3 Muller, Surel 4 Σπανού Σωτηρόπουλος
25/10	Διαμόρφωση της Κυβερνητικής Ατζέντας: Ο ρόλος των ομάδων πίεσης, της επιστημονικής κοινότητας, τα ΜΜΕ, οι πολίτες (Οι εξωτερικοί παίκτες της διαδικασίας): πηγές δύναμης, προστιθέμενη αξία Kingdon: 3 Howlett & Rasmesh: 3 Μαυρογορδάτος Λάβδας
01/11	Διαμόρφωση της Κυβερνητικής Ατζέντας: Η Ανάδειξη προβλημάτων και η υιοθέτηση εναλλακτικών επίλυσης τους είναι αποτέλεσμα μακρόπνοου ορθολογικού σχεδιασμού ή πρακτικών του «βλέποντας και κάνοντας» από τους δρώντες; Μακροδημήτρης: σελ.: 7-34 Kingdon: 4, 8, 9 Howlett & Rasmesh: 7 Muller, Surel, 5
08/11	Διαμόρφωση της Κυβερνητικής Ατζέντας: Η Ανάδειξη προβλημάτων και η υιοθέτηση εναλλακτικών επίλυσης τους: Χαστικά μοντέλα ανάλυσης (Marsch & Olsen's Garbage Can model), Το μοντέλο των τριών ρευμάτων (Kingdon's Three Streams Model), Επιστημικές Κοινότητες - Δίκτυα Πολιτικής – Συμμαχίες Υπεράσπισης (Advocacy Coalitions) Kingdon: 8, 9 Hall Howlett & Rasmesh: 5, 10 Majone 7 Muller, Surel, 6 Αλεξόπουλος 2005 Παγουλάτος

15/11	Αποτίμηση της Δυναμικής Διαμόρφωσης της Κυβερνητικής ατζέντας: Δραστική ή Προσαυξητική Αλλαγή; Προϋποθέσεις για μεταρρυθμίσεις. Hall Kingdon: 8, 9 Κολλιτζας Παπούλιας, Τσούκας Αλεξόπουλος, Πελαγίδης Παγουλάτος Wallis-Dollery: 5, 8
22/11	Υλοποίηση Δημοσίων Πολιτικών: Θεωρίες για την κατανόηση της εμφάνισης του ελλείμματος υλοποίησης των δημοσίων πολιτικών Hill&Hure: 3, 4 Αλεξόπουλος, Μαυρομούστακου Αλεξόπουλος 2005 Wallis-Dollery: 3
29/11	Τρόποι Αξιολόγησης Δημοσίων Πολιτικών Majone 8 Howlett & Rasmesh: 9
06/12	Συνέχεια
13/12	Εργαλεία Αξιολόγησης Δημοσίων Πολιτικών: Ανάλυση κόστους-οφέλους, Peters: 14 Stiglits: 10
20/12	Συνέχεια
10/01	Η ηθική ανάλυση στον προσδιορισμό των αϋλων παραμέτρων Peters: 15
17/01	Συζήτηση-Ανασκόπηση